

Fascia Iliaca Blockad - preoperativ smärtlindring för patienter med höft- och femurfraktur

MEDICINSK INDIKATION

Fascia iliaca-blockad är en okomplicerad, enkel och snabb blockad med väldokumenterad smärtlindrande effekt för patienter med höftfraktur eller proximal femurfraktur. Blockaden är lätt att lära sig och ska kunna ges av primärjour inom ortopedi. Syftet är att optimera perioperativ smärtlindring och minska behovet av opioider. Målgrupp är samtliga patienter med höftfraktur/proximal femurfraktur.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Indikation

Vuxen patient med konstaterad fraktur på proximala femur alternativt stark misstanke på höftfraktur med benet förkortat och utåtroterat.

Kontraindikationer

- Patienten motsätter sig eller kan inte medverka
- Överkänslighet mot lokalbedövningsmedel
- Pågående Waranbehandling eller annan antikoagulantia/blödningsbenägenhet
- Infektion vid insticksstället
- Tidigare kärlkirurgi i området, tex fem-pop bypass
- Inguinalt bråck

Relativa kontraindikationer är AV-block grad II och III, allvarlig leversjukdom och kraftigt sänkt njurfunktion.

Följande ska finnas i lådan:

- 4 sprutor 20 ml
- 4 rosa nålar (Eclipse Needle 18G, 1,2 mm x 40 mm)
- 4 svarta FIB-nålar (Pajunk 22G x 40 mm)
- 4 ampuller Ropivacain , 5 mg/ml, 10 ml.
- 4 ampuller NaCl, 0,9 %, 10 ml.
- 1 flaska Klorhexidinsprit, 5 mg/ml, 250 ml
- 2 håldukar
- 3 par sterila handskar, stl 7, 7,5 & 8 respektive.
- 2 tvättset
- 2 plåster, 5x7 cm.
- 1 bläckpenna
- 1 tuschpenna

Utförande

Identifiera och markera anatomiskt landmärken: Spina Iliaca Anterior Superior (SIAS), tuberculum pubicum och a Femoralis. Sträckan mellan tuberculum pubicum och SIAS delas i tredjedelar. 1-2 cm distalt om den mellersta och laterala tredjedelen är

Fascia Iliaca Blockad - preoperativ smärtlindring för patienter med höft- och femurfraktur

insticksstället. Kontrollera avståndet till a Femoralis som ska vara ca 2 cm. Steriltvätta med Klorhexidinsprit. Huden förpunkteras med en grov kanyl (det enda steg som brukar vara smärtsamt). Lyft upp huden med två fingrar och för Plexufix-nålen genom huden. Nålen ska hållas sagittellt och nålspetsen riktas kraniellt cirka 30-45 grader. Plexufix nålen är trubbig för att man tydligt ska känna "loss of resistance" när man passerar fascia lata och fascia iliaca. Man ska känna ett "POP" när man går igenom fascia, efter två "POP" så ligger nålspetsen innanför fascia iliaca och där ska bedövningsmedlet injiceras.

Erhåller man inte två "POP" får man sticka om och prova med en annan vinkel. För att säkerställa att bedövningsmedlet sprider sig i önskvärd riktning, dvs kraniellt under fascia iliaca, kan man facilitera med att trycka med ena handen nedanför insticksstället. Injiceringen av bedövningsmedlet ska inte provocera smärta.

Aspirera för att säkerställa att nålen inte befinner sig intravasalt.

Därefter injiceras **Ropivakain 5 mg/ml**. Volymen är viktig för att bedövningsmedlet skall kunna infiltrera n. Femoralis och n. Cutaneus Femoralis Lateralis, **så eftersträva 30–40 ml injicerad volym**. Dosen anpassas efter patientens allmäntillstånd och sjukdomar. Maxdos Ropivakain är 3 mg/kg, och maximal dos engångsblockad är 200 mg. **Om patienten väger mindre än 70 kg kan således Ropivacain 5 mg/ml behöva spädas med koksalt för att uppnå rätt volym och dos.**

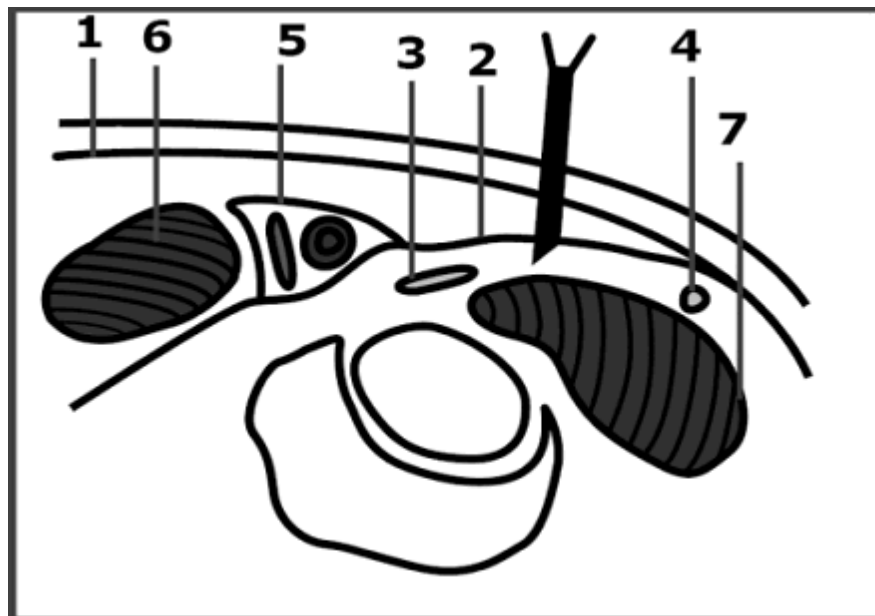
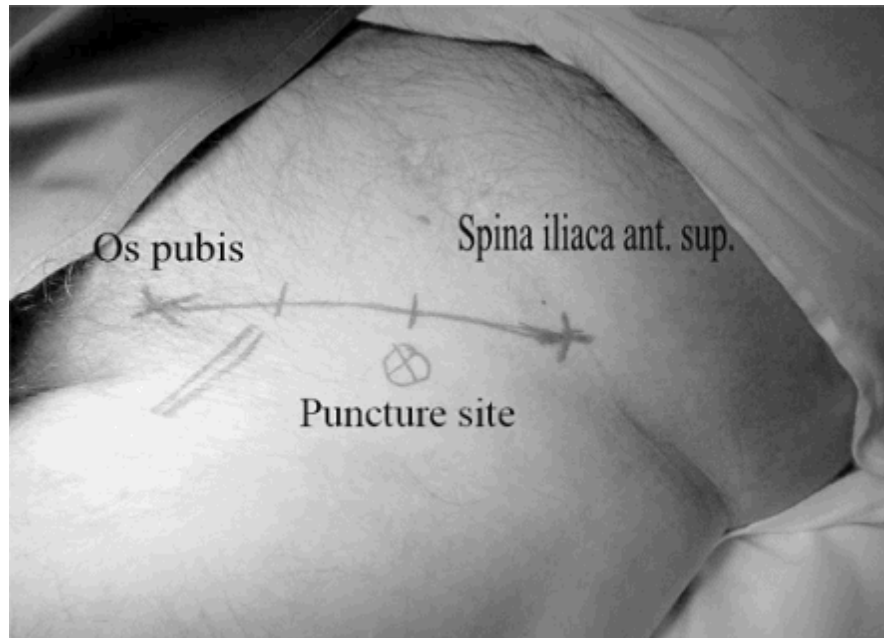
Aspirera var 10 ml för att säkerställa att nålen ej ligger intravasalt. Håll fingrarna invid insticksstället för att kontrollera att bedövningsmedlet inte bullar upp och hamnar för ytligt. Volymen är viktig för att bedövningsmedlet ska kunna infiltrera n. Femoralis och n. Cutaneus Femoralis Lateralis, så sträva efter största rekommenderade dos.

Efter lagd blockad ska patienten tillfrågas om eventuella biverkningar som periorala domningar, yrsel eller tinnitus. Håll patienten under uppsikt 30 minuter efter blockad. Kontroller tages efter behov.

Vid misstanke om allvarlig biverkning av bedövningsmedel: avbryt injektionen, ge syrgas, kontrollera ABCD och tillkalla hjälp. Övervakning av patienten med NEWS.

OBS! OM patienten innan blockad erhållit betydande mängd opioid och får en framgångsrik effekt av blockaden ökar risken för opioid-biverkan, och i dessa fall rekommenderas en noggrann övervakning upp till en timme efter given blockad.

Fascia Iliaca Blockad - preoperativ smärtlindring för patienter med höft- och femurfraktur

1. Fascia lata

2. Fascia iliaca

Fascia Iliaca Blockad - preoperativ smärtlindring för patienter med höft- och femurfraktur

- 3. N femoralis
- 4. N cutaneus femoralis lateralis
- 5. V o A femoralis
- 6. M pectinale
- 7. M psoas

Blockaden visas på Youtube. Vi lägger dock ingen kvarvarande kateter

<http://www.youtube.com/watch?v=eCWt3fYYV8s>